

รายงาน

เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา WESR

ประจำสัปดาห์

Weekly Epidemiological Surveillance Report

สำนักโรคติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health.

ISSN 0859-547X http://epid.moph.go.th/weekly/w_2549/menu_wesr49.html

ปีที่ ๓๗ : ฉบับที่ ๓๖ : ๑๕ กันยายน ๒๕๔๙ Volume 37 : Number 36 : September 15, 2006

สัปดาห์ที่	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	๕๙	๕๕	๕๒	๕๗	๖๗	๖๒	๖๑	๖๓	๖๓	๖๕	๖๔	๗๐	๖๔	๖๖	๖๐	๖๖	๖๑	๖๑	๖๘	๖๕	๖๕	๖๖	๖๘	๖๘	๖๖	๖๕
สัปดาห์ที่	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๓๒	๓๓	๓๔	๓๕	๓๖	๓๗	๓๘	๓๙	๔๐	๔๑	๔๒	๔๓	๔๔	๔๕	๔๖	๔๗	๔๘	๔๙	๕๐	๕๑	๕๒
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	๖๒	๖๔	๖๖	๖๖	๖๔	๗๐	๖๖	๖๗	๗๐	๖๗																

สัปดาห์ที่ ๓๖ ระหว่างวันที่ ๓ - ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

ส่งทันเวลา ๖๗ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๖

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

สถานการณ์โรค/ภัย ที่สำคัญ

สถานการณ์โรคเลปโตสไปโรซิส ประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2549(สัปดาห์ที่ 1-36) ในฤดูฝนและหลังอุทกภัย

Situation of Leptospirosis during Rainy Season and after Flooding, Thailand (1st-36th week, 2006)

น.สพ.ธีรศักดิ์ ชักนำ, นางสุวรรณา เทพสุนทร, นางลดารัตน์ ผาตินาวิน

Teerasak Chuxnum, Suwanna Thepsontorn, Ladarat Phatinawin

กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ Communicable Disease Epidemiological Section

สำนักโรคติดต่อ Bureau of Epidemiology

✉ tchuxnum@health3.moph.go.th

ตั้งแต่ต้นสัปดาห์ที่ 1 ถึง 36 ของปี พ.ศ. 2549 สำนักโรคติดต่อ ได้รับรายงานโรคเลปโตสไปโรซิสจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,397 ราย เสียชีวิต 27 ราย จาก 64 จังหวัด คิดเป็นอัตราป่วย 2.24 ต่อแสนประชากร และอัตราตาย 0.04 ต่อแสนประชากร อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 3 : 1 สัดส่วนของกลุ่มอายุที่พบมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ 35 - 44 ปี (22.26 %), 25 - 34 ปี (18.75 %) และ 45 - 54 ปี (18.61 %)

พบผู้ป่วยสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 752 ราย เสียชีวิต 8 ราย, ภาคเหนือ 310 ราย เสียชีวิต 11 ราย, ภาคใต้ 194 ราย เสียชีวิต 5 ราย, และภาคกลาง 141 ราย เสียชีวิต 3 ราย จังหวัดที่มีรายงานจำนวนผู้ป่วยสูงสุด 5 จังหวัดแรกได้แก่

สารบัญ

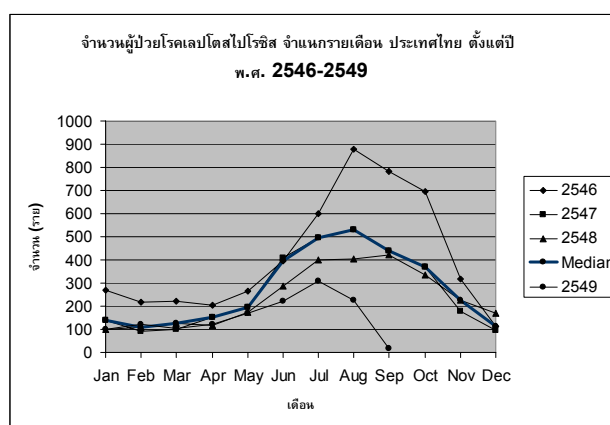
◆ สถานการณ์โรคเลปโตสไปโรซิส ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2549(สัปดาห์ที่ 1-36) ในฤดูฝนและหลังอุทกภัย	629
◆ การศึกษาการระบาดของโรคเลปโตสไปโรซิสหลังอุทกภัยที่จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2548	631
◆ สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 36 ระหว่างวันที่ 3 - 9 กันยายน 2549	635
◆ สถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 36 ระหว่างวันที่ 3 - 9 กันยายน 2549	637
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 33 ระหว่างวันที่ 3 - 9 กันยายน 2549	638
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจากบัตรรายงาน 506 ประจำเดือนสิงหาคม 2549	645

จังหวัด	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	จำนวนผู้เสียชีวิต (ราย)	อัตราป่วย ต่อแสนประชากร	อัตราตาย ต่อแสนประชากร
ขอนแก่น	171	3	9.79	0.17
กาฬสินธุ์	99	1	10.17	0.10
บุรีรัมย์	75	1	4.90	0.07
น่าน*	53	0	11.09	0.00
ศรีสะเกษ	51	1	3.53	0.07

หมายเหตุ *เป็นข้อมูลจากรายงาน 506 จึงมีน้อยกว่าจากรายงานโรคหลังอุทกภัย

ถ้าเปรียบเทียบอัตราป่วยต่อแสนประชากรสูงสุด 5 จังหวัดแรกของประเทศ ได้แก่ จังหวัดระนอง 14.60, น่าน 11.09, กาฬสินธุ์ 10.17, ขอนแก่น 9.79 และชัยนาท 9.70

สถานการณ์การเกิดโรคในช่วง 8 เดือน พบผู้ป่วยมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม 310 ราย (รูปที่ 1) แล้วลดลงในเดือนสิงหาคม เนื่องจากยังไม่ได้รับข้อมูลจากบัตรรายงาน 506 ครบในเดือนสิงหาคม และกันยายน รวมทั้งยังขาดความครบถ้วนของข้อมูลจากบางจังหวัด ดังนั้น ข้อมูลอาจคลาดเคลื่อนจากสถานการณ์จริง อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาข้อมูลของโรคย้อนหลัง 3 ปี พบว่า ผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรซิสจะมีจำนวนลดลง จากปี พ.ศ. 2546 - 2548 มีจำนวน 4,962 ราย (อัตราป่วย 7.88 ต่อแสนประชากร), 3,199 ราย (อัตราป่วย 5.12 ต่อแสนประชากร) และ 2,868 ราย (อัตราป่วย 4.61 ต่อแสนประชากร) ตามลำดับ หากจำแนกผู้ป่วยรายเดือน พบว่า ผู้ป่วยจะเพิ่มขึ้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคมของทุกปี เนื่องจากเข้าสู่ฤดูฝน จนถึงจุดสูงสุดประมาณเดือนสิงหาคม

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรซิส จำแนกรายเดือน ประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 - 2549 (ถึงสัปดาห์ที่ 36)

จากสถานการณ์อุทกภัยในจังหวัดน่าน ซึ่งเริ่มมีน้ำท่วมขังระหว่างวันที่ 20 - 23 สิงหาคม 2549 ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ 13 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 63 ตำบล 358 หมู่บ้าน จนถึงวันที่ 12 กันยายน 2549 งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน พบผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรซิส 126 ราย อัตราป่วย 26.36 ต่อแสนประชากร พบผู้ป่วยในพื้นที่ 8 อำเภอ (อำเภอเมืองน่าน แม่จริม บ้านหลวง นาน้อย ปัว ท่าวังผา เวียงสา และภูเพียง) 38 ตำบล 82 หมู่บ้าน อำเภอที่พบผู้ป่วยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอท่าวังผา 65 ราย อำเภอเมืองน่าน 26 ราย และอำเภอปัว 13 ราย จำนวนผู้เสียชีวิตที่สงสัยว่าเป็นโรคเลปโตสไปโรซิส 5 ราย เป็นเพศชายทั้ง 5 ราย อาชีพรับราชการ/ข้าราชการบำนาญ 3 ราย นักศึกษา 1 ราย มีอายุระหว่าง 18 - 53 ปี (มัธยมศึกษา 44 ปี) เริ่มป่วยช่วง 25 สิงหาคม ถึง 3 กันยายน 2549 ระยะเริ่มป่วยถึงโรงพยาบาลระหว่าง 1 - 7 วัน (มัธยมศึกษา 5 วัน) เป็นผู้ป่วยในอำเภอท่าวังผา 2 ราย อำเภอเมืองน่าน 2 ราย และอำเภอเวียงสา 1 ราย ทุกรายมีประวัติการลุยน้ำขณะน้ำท่วม ทุกรายมีอาการไอสูงนํ้ามาก่อน จากนั้นจึงมีอาการอื่น ๆ ตามมา ได้แก่ ปวดเมื่อยตามตัว คลื่นไส้อาเจียน ถ่ายเหลว ตัวเหลือง ตาเหลือง

มาตรการป้องกันควบคุมโรคเร่งด่วน ให้ดำเนินการแจ้งสถานบริการสาธารณสุขดำเนินการเฝ้าระวังโรคนี้เป็นพิเศษในช่วงที่มีน้ำท่วมและหลังน้ำลด พร้อมทั้งรายงานผู้ป่วยไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานป้องกันควบคุมโรค และสำนักโรคระบาดวิทยาตามลำดับ แพทย์ผู้ให้การวินิจฉัยและรักษาให้ตระหนักถึงโรคนี้ หากสงสัยควรเก็บตัวอย่างตรวจทาง

ห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม เพื่อการวินิจฉัยโรคที่ถูกต้องและการรักษาอย่างทันทั่วทั้งที่ และแจ้งทีมสอบสวนโรคโดยเฉพาะ ผู้ป่วยที่เสียชีวิตทุกราย และผู้ป่วยที่มาจากหมู่บ้านเดียวกันตั้งแต่ 2 ราย หลังการเกิดอุทกภัย เพื่อหาสาเหตุการเกิดโรค และ ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และให้สุขศึกษาแก่ประชาชนผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงอันตรายของโรค วิธีการติดต่อ และแนวทางป้องกันควบคุมโรค เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดในวงกว้าง

สำหรับประชาชนในการป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน ไม่ควรเดินลุยน้ำ ย่ำโคลน หรือเดินในที่เปียกชื้นและ โดยเฉพาะ เมื่อมีบาดแผลที่ขาและเท้า หากจำเป็นต้องเดินลุยน้ำควรสวมรองเท้าบูตเพื่อไม่ให้เท้าสัมผัสกับน้ำ และควรล้างทำความสะอาดเท้า และเช็ดให้แห้งหากสัมผัสกับน้ำ วิธีการสังเกตอาการเบื้องต้น หากมีอาการ ไข้สูง ปวดศีรษะอย่างรุนแรง ปวดเจ็บ กล้ามเนื้ออย่างรุนแรง โดยเฉพาะบริเวณโคนขา และน่อง อาจมีอาการท้องเสีย หรือคลื่นไส้ร่วมด้วย และมีประวัติลุยน้ำ ย่ำ โคลน หรือเดินในที่เปียก ชื้นและ ก่อนหน้าที่จะมีอาการในช่วง 5 – 11 วันที่ผ่านมา ควรรีบพบแพทย์ทันที อย่าปล่อยทิ้งไว้ จนอาการกำเริบรุนแรง เพราะอาจทำให้เสียชีวิตได้

การศึกษาการระบาดของโรคเลปโตสไปโรซิสหลังอุทกภัย

การสอบสวนทางระบาดวิทยา

ที่จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2548

(Study of Leptospirosis Outbreak after Flooding at Songkhla Province, 2005)

สุทธนันท์ สุทธชนะ¹ Suthanun Suthachana

ดารินทร์ อารีโขชัย¹ Darin Areechokchai

สวรรยา จันทูตานนท์และคณะ² Sawanya Chantutanon et.al

มนตรี สิริชัย³ Montri Sirichai

1 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค Bureau of Epidemiology Department of Disease Control

2 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา The Office of Disease Prevention and Control 12 Songkha

3 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา Songkha Provincial Public Health Office

✉ sut_chana@yahoo.com

ความเป็นมา

โรคเลปโตสไปโรซิส เป็นโรคของสัตว์ที่สามารถติดต่อมาสู่คน พบมากทั่วโลกโดยเฉพาะเขตโซนร้อน ภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย เพิ่มความเสี่ยงให้คนมีโอกาสเป็นโรคจากการสัมผัสน้ำหรือโคลนที่ปนเปื้อนเชื้อ ในวันที่ 4 มกราคม 2549 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลาว่า มีผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรซิสมากผิดปกติหลังเกิดอุทกภัย เขตอำเภอเมือง อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสิงหนคร พบมีสัดส่วนของการเกิดโรคในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี สูงกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ ดังนั้น สำนักระบาดวิทยา สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา จึงได้ร่วมกันศึกษาหาสาเหตุและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค ระหว่างวันที่ 9 - 21 มกราคม 2549

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยืนยันการวินิจฉัยโรค
2. เพื่อหาขอบเขตของการเกิดโรค และการกระจายของโรค
3. เพื่อศึกษาลักษณะสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเกิดโรค แหล่งรังโรค และพฤติกรรมในการป้องกันโรค
4. เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรค ในเด็กกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี ในพื้นที่ที่มีสัดส่วนของการเกิดโรคในกลุ่มนี้สูง
5. เพื่อหามาตรการในการควบคุมป้องกันโรคในภาวะน้ำท่วม

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาทางระบาดวิทยาเชิงพรรณนา

1.1 รวบรวมข้อมูลผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรซิส ระหว่างวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 - 10 มกราคม 2549 โดยกำหนดนิยามผู้ป่วยดังนี้